

Dovolj!

Ne zaradi pravil. Zaradi vrednot. Zaradi odnosov.

Spoštovane poslušalke, spoštovani poslušalci! Cenjena komisija!

Ne morem več molčati o tem, kaj postaja normalno, vsakodnevno, standardno. Ali imamo v današnji družbi sploh še kakšne vrednote? Ali nam za vse postaja vseeno in smo si pomembni le mi sami in naš telefon, naš virtualni svet? Včasih je bilo samoumevno, da smo na avtobusu sedež odstopili starejšim in bolnim osebam. Sedaj pa vsak gleda le v svoj štirioglati pripomoček, telefon, zaslon in se dela, kot da nič ne vidi okoli sebe. Pa čeprav pravijo, da svet na mladih stoji.

Sončno popoldne, druženje s prijatelji. Je to dejansko »druženje«, ali vsak gleda le v svoj mobilnik? Gre za problem, ki ga opažam tudi sama, ko se znajdem v ravnokar opisani situaciji. Ko grem od srečanja s prijatelji domov, pa se sprašujem, ali je bilo vredno. Vredno, da sem buljila v zaslon. Vredno, da sem zanemarila prijatelje, ker mi je bilo bolj pomembno, da sem prisotna v »virtualnem«, ne pa realnem svetu.

Med tednom zaradi šolanja živim v Avstriji in se domov v Slovenijo vrnem le za vikende. Prva stvar, ki jo naredim doma je, da se uležem v posteljo. V roke vzamem svoj telefon, tablico, računalnik ... Distrakcija. Samo zato, da se spet povežem z »virtualnim svetom«. Kaj pa starši, moj brat? Vsi so veseli, da sem končno spet doma, jaz pa jih tako zlahka zamenjam za »elektronsko škatlo«. Z mislimi sem odsotna, to, da je okrog mene zbrana družina, ki me je med tednom pogrešala, pozabim. Dvakrat pomežiknem, vikenda je konec in zopet sem na poti v Avstrijo. Med vožnjo z vlakom pa se zavem, da je konec vikenda, da nisem preživela časa s svojo družino in premišljujem, zakaj sem jih zamenjala za telefon. To se mi dogaja zmeraj znova in znova. A poznate film »Groundhog Day« ali po nemško »Und täglich grüßt das Murmeltier«? Zjutraj me ne zbudi budilka, jaz se prebudim zmeraj znova na vlaku. In spomnim se sociologinje Sherry Turkle, ki je zapisala: »Tehnologija nas lahko poveže na razdalji, a nas hkrati oddalji v bližini«. Kaj pravite vi? Ali to drži? Jaz mislim, da drži in zato poskrbimo, da se to ne zgodi! Bodimo samokritični in poskrbimo za to, da ne izginemo v virtualnem svetu.

Vse se da, če se hoče, pravi pregovor. In tako sem mnenja, da lahko spremenimo tudi vrednote. Menim, da lahko vsak posameznik nekaj spremeni, ali se strinjate z mano? Pa če samo nekoga lepo pozdraviš, se mu nasmeješ, zaželiš lep dan. Lahko mu odstopiš sedež na avtobusu ali pa rečeš družini, da jo imaš rad in z njo preživiš svoj prosti čas – čas, ki vsem ogromno pomeni. Majhna dejanja so namreč tista, s katerimi se začnejo velike spremembe.

In oporne točke, kje jih najdete? Jaz jih najdem prav tukaj. Začetek je v tem, da se zavem, da lahko nekaj spremenim. Čas je dragocen, zato je res pomembno, za kaj in kako ga porabimo.

Veliko ljudi slišimo reči: »Saj se ne bo poznalo, če tega ne storim. Tako ali tako nihče ne bo nič naredil«. Ni res! Prav vsako dejanje ima lahko pozitiven učinek – učinek, ki postane

dejanje, ki postane rutina, ki postane nekaj vsakdanjega, lepega. Samo začeti je treba, potem bo steklo kot po maslu.

»Tiha odločitev, glasen učinek«. Danes zvečer pripravim družabne igre, ki se jih kasneje igramo z družino, jutri bodo še cel dan veseli za lepó preživet večer. Nobenega telefona ali »virtualnega sveta«. Samo moja družina in jaz.

Dragi mladi, na nas svet stoji! Odložimo telefone in pogledjmo okrog sebe. Toliko se dogaja. Morda opazimo nekoga, ki potrebuje pomoč, nekoga, ki je vesel naše družbe, besede ... Pa čeprav začnemo z majhnimi dejanji, si lahko vedno rečemo, da dobre vrednote v nas še obstajajo.

Zakaj?

»Na koncu niso pomembne stvari, ki jih imamo, ampak odnosi, ki jih gradimo«.

Mojca Prosen